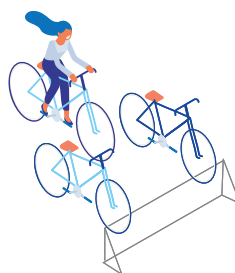

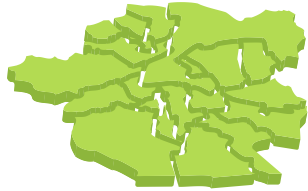
HET MILIEU: STAND VAN ZAKEN

2023 EDITIE

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat zijn: (Gegevens 2021 of 2022)

19

gemeenten

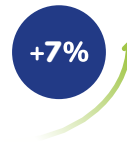
162

km²

1.222.637

inwoners

in 10 jaar

(Bron: Statbel, volgens BISA)

1 op 5 woont alleen

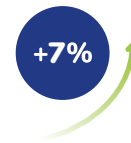
Alleenstaanden vertegenwoordigen bijna de helft van de Brusselse gezinnen.

(Bron: Statbel, volgens BISA)

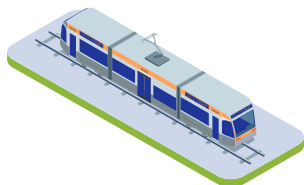
597.915

woningen

in 10 jaar

(Bron: Statbel en FOD Financiën, volgens BISA)

potentieel + 1/4 bevolking

De bevolking neemt op werkdagen met 1/3 toe door pendelaars.

Maar deze doen steeds meer aan telewerken.

(Bron: Statbel, EAK)

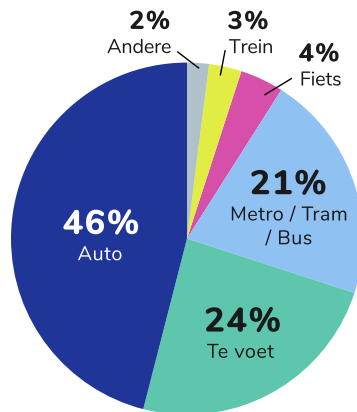

Verschillende vervoerswijzen

Brusselaars maken voor minder dan **de helft** van hun verplaatsingen gebruik van de auto. Anders verplaatsen de Brusselaars zich het vaakst te voet of met het openbaar vervoer.

Vervoerswijzen die door de inwoners van Brussel worden gebruikt (in verhouding tot het aantal verplaatsingen)

(Gegevens 2017 - Bron: FOD mobiliteit en vervoer)

Sinds 2000 hebben de collectieve en minder vervuilende vervoerswijzen een aanzienlijke vooruitgang geboekt:

+ 1333%

fietsers gemiddeld per piekuur

(Gegevens 2022 - Bron: Pro Velo)

+ 99%

reizen met het openbaar vervoer (metro, tram, bus)

(Gegevens 2022 - Bron: MIVB)

De auto blijft echter het belangrijkste vervoermiddel voor verplaatsingen van en naar Vlaanderen en Wallonië. (Gegevens 2017 - Bron: FOD mobiliteit en vervoer)

Een belangrijke economische bedrijvigheid in Brussel

643.000

banen, een cijfer dat sinds 2012
stabil is gebleven

(Gegevens 2021 - Bron: Statbel, volgens BISA)

94%

van de banen bevindt zich in de tertiaire
sector

(Gegevens 2021 - bron: BISA)

12%

van de Brusselse beroepsbevolking is
werkloos

(Gegevens 2022 - Bron: Statbel)

13%

dat is hoeveel de Brusselaar
gemiddeld minder verdient dan
de Belg

(Gegevens 2020 - Bron: Statbel)

Kwaliteit van de buitenlucht

Luchtvervuiling heeft een rechtstreekse impact op de volksgezondheid en het milieu.

We zien een grote verbetering in de afgelopen dertig jaar, maar er zijn nog steeds inspanningen nodig voor bepaalde verontreinigende stoffen die met name de luchtwegen aantasten, zoals fijnstof en stikstofoxiden (NO_x).

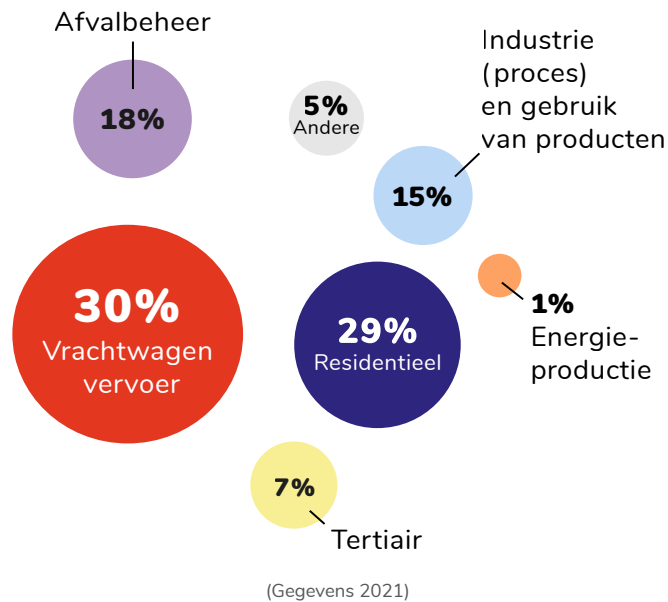
De impact van fijnstof op de gezondheid

De impact van fijnstof op de gezondheid hangt af van hun chemische aard en grootte (fijnere deeltjes dringen dieper door in de luchtwegen).

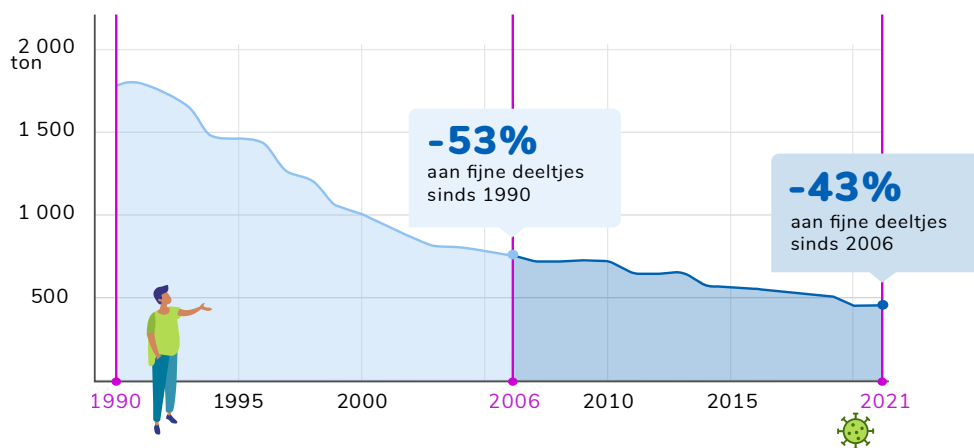
Lucht

De voornaamste uitstoters van fijnstof

De uitstoot van fijnstof neemt af

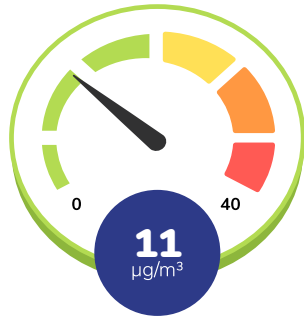
Totale primaire emissie van fijnstof (PM₁₀)

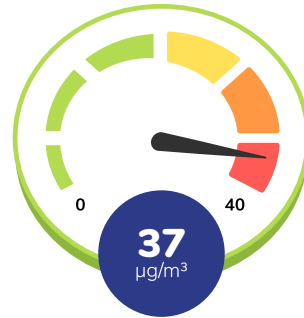
Lucht

Stikstofdioxideconcentraties (NO₂)

NO₂ is een chemische verbinding die ook in de lucht voorkomt en mag niet worden verward met fijnstof. De door de meetstations gemeten concentraties voldoen aan de Europese doelstellingen (40 µg/m³), maar niet aan de nieuwe aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (10 µg/m³).

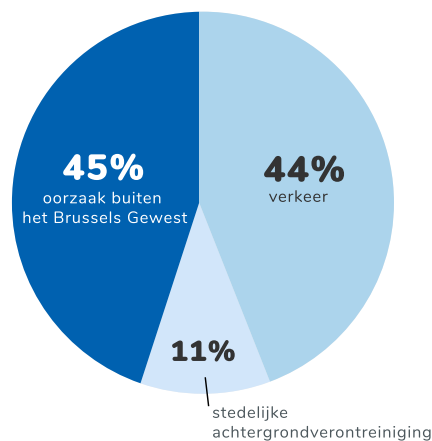
Minimale jaarlijkse gemiddelde NO₂-concentratie: gemeten in een woonomgeving
(Gegevens 2022)

Maximale jaarlijkse gemiddelde NO₂-concentratie: gemeten in een verkeersomgeving
(Gegevens 2022)

Voornaamste bronnen van stikstofdioxide

Gemiddeld houdt 45% van de gemeten NO₂-concentratie verband met een oorzaak buiten het Brussels Gewest (achtergrondverontreiniging en gewestoverschrijdende bijdrage), 11% komt overeen met stedelijke achtergrondverontreiniging en 44% is verkeersgerelateerd.

(Gegevens 2015-2019)

Energie

Totaal energieverbruik van het Gewest

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verbruikte in 2021 18.405 GWh energie (voornamelijk aardgas, elektriciteit en brandstoffen en andere aardolieproducten).

De voornaamste verbruikers zijn: (Gegevens 2021, deels met invloed van de COVID-maatregelen)

40%

Woningen

35%

Kantoren

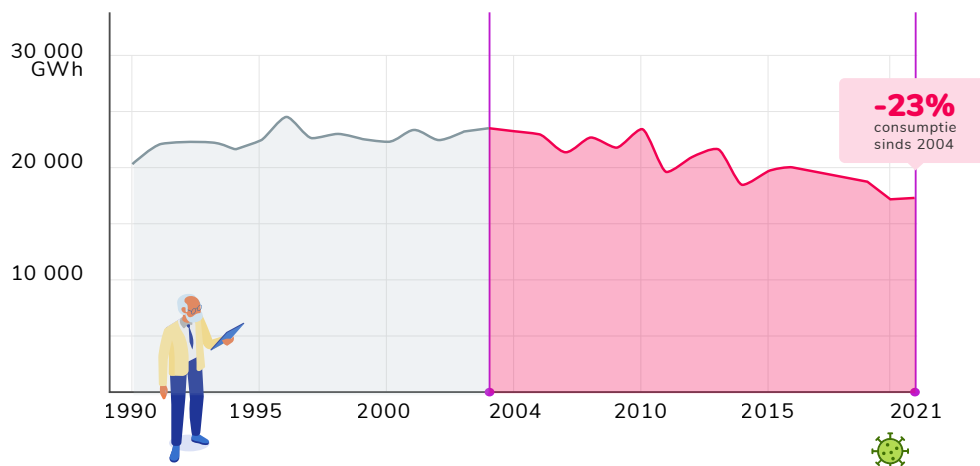

20%

Transport

Totaal energieverbruik van het Gewest

Totaal energieverbruik van het Gewest

Energie

Energieverbruik van woningen

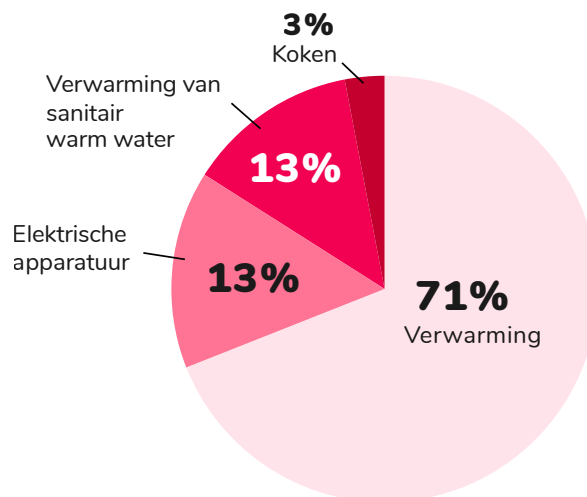

12.836 kWh

Zoveel verbruikt elk huishouden gemiddeld per jaar. Dat cijfer stemt overeen met 5 koelkasten met een gemiddeld vermogen van 300 Watt die 24 uur per dag draaien gedurende een jaar.

(Gegevens 2021)

Dit verbruik is gerelateerd aan: (Gegevens 2021)

-41% sinds 1999

Deze daling wordt onder meer verklaard door het gedrag van de burgers die letten op hun verbruik (of dat moeten doen door de energieprijzen), de verbetering van de isolatie van gebouwen en de evolutie van de huishoudelijke apparatuur.

Klimaat

Uitstoot van broeikasgassen (BKG)

- Dit betreft voornamelijk CO₂
- Energieverbruik is de voornaamste bron van emissies

57%

Verwarming van gebouwen
(woningen en kantoren)
(Gegevens 2021)

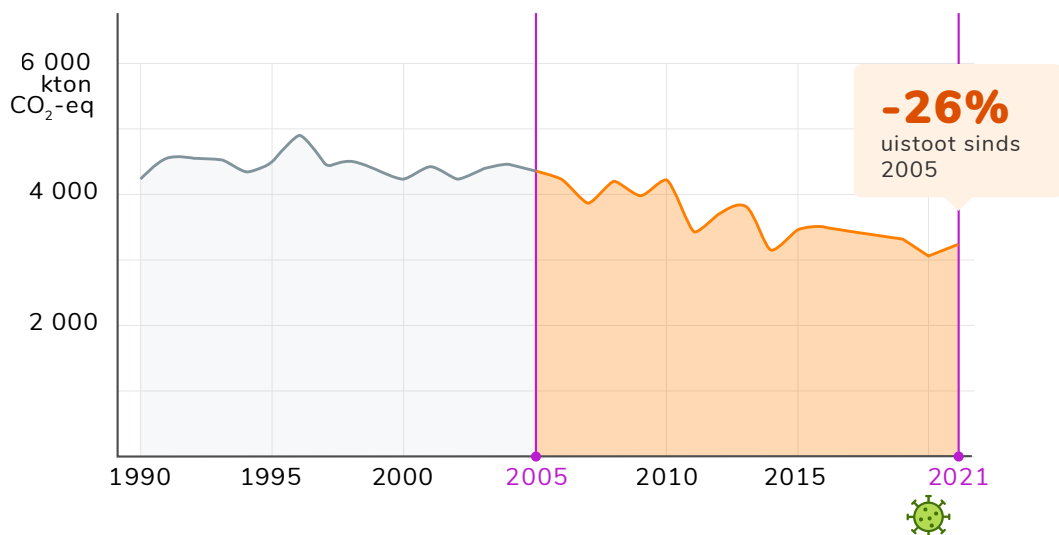
23%

Transport
(Gegevens 2021)

Dalende emissies sinds 2004

Gelijklopend met de vermindering van het energieverbruik

Emissie van broeikasgassen

Afval

Een jaar afval in Brussel, dat is:

(Gegevens 2014-2021)

281 kg

ingezameld afval per inwoner

(Gegevens 2021)

Afval

Stedelijk afval dat is gerecycleerd of klaargemaakt voor hergebruik

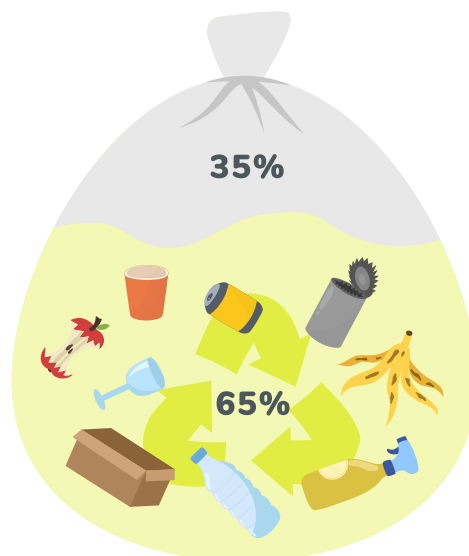
35,4%

van het stedelijk afval wordt gerecycleerd of voorbereid voor hergebruik, d.w.z. 238.000 ton

(Gegevens 2021)

55%

is de Europese doelstelling voor 2025

65%

Dat is het aandeel van de witte zak dat uit recycleerbaar afval bestaat, waarvan het meeste bioafval is. (Gegevens 2019)

Leidingwaterverbruik door de gezinnen

De Brusselse gezinnen verbruiken ongeveer twee derde (69%) van het totale watervolume dat in het Brussels Gewest wordt gefactureerd. Dat verbruik zou een van de laagste in Europa blijven.

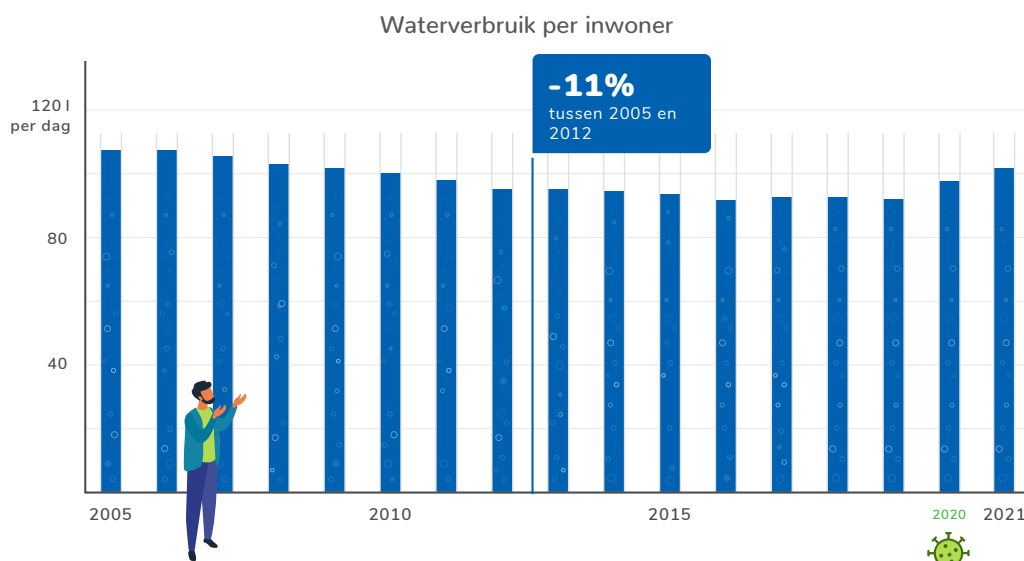

101 liter

per inwoner per dag (Gegevens 2021)

Stabiel waterverbruik per inwoner

En dit sinds 2012, na een gestage daling. Maar een invloed van de lockdown en het telewerken is waargenomen in 2020 en 2021.

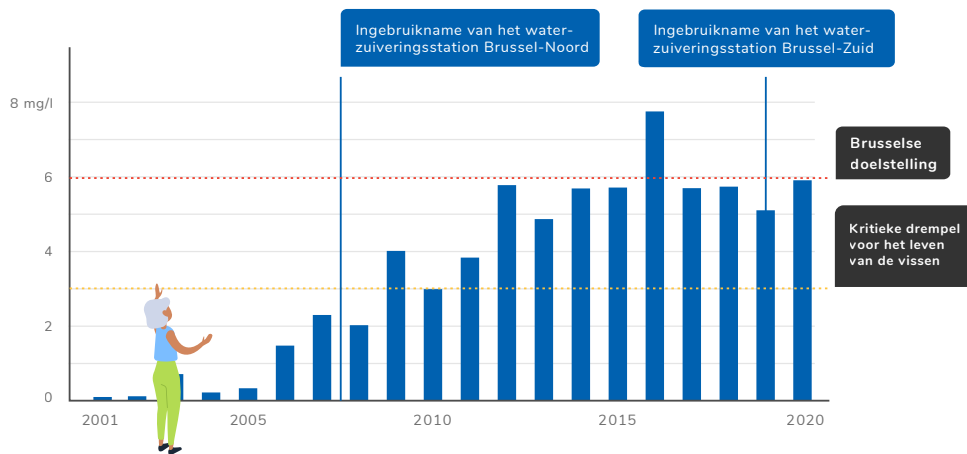
Het gebruik van meer waterbesparende uitrustingen, alsook het inkomen en de bewustwording van gezinnen inzake duurzaam watergebruik zouden deze evolutie verklaren. Maar de recente stijging zou een weerspiegeling kunnen zijn van groeiende behoeften.

Kwaliteit van de waterlopen en het Kanaal

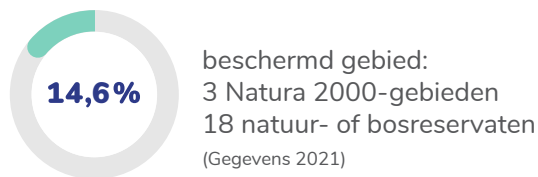
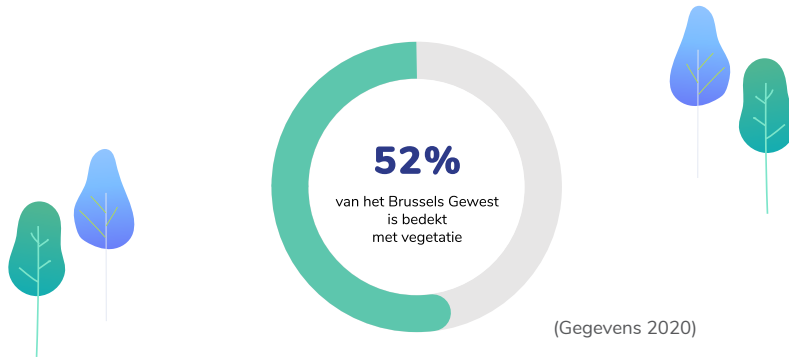
Het water van de Zenne is het meest vervuild en blijft ver verwijderd van de kwaliteitsdoelstellingen, ondanks een netto verbetering van de fysisch-chemische kwaliteit. De Woluwe is relatief goed bewaard gebleven, maar sommige verontreinigende stoffen zijn aanwezig en andere nemen toe. Het water van het Kanaal heeft een middelmatige kwaliteit, dat op biologisch vlak is achteruit gegaan.

Zenne: Opgelost zuurstofgehalte (P10-concentratie) aan de uitgang van het gebied

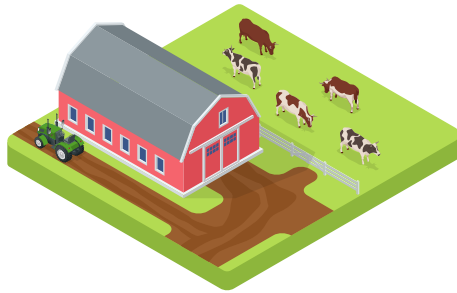

Natuur

Een 'groene' stad

Gecultiveerde ruimte

Professionele landbouw: 230 ha

aan landbouwgrond (voornamelijk grasland) krijgt subsidies van het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid. En ongeveer 20 ha aan stadslandbouwprojecten zijn in directe verbinding met lokale consumenten.

(Gegevens 2020)

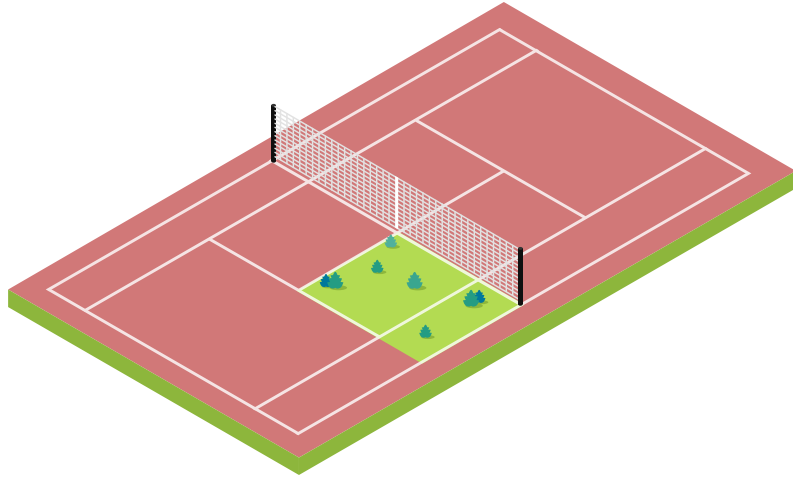
Collectieve en familiale moestuinen: 79 ha

worden gecultiveerd door Brusselaars op 392 moestuinsites.

(Gegevens 2018)

Ruimten voor de Brusselaars

25 m²

toegankelijke groene ruimte per inwoner, hetzij iets minder dan 1/8e van een tennisbaan. Het gaat echter om verschillende soorten van wisselende kwaliteit en met een ongelijke verdeling.
(Gegevens 2020)

Geluidsoverlast gerelateerd aan het verkeer

Het wegverkeer is de belangrijkste bron van geluidsoverlast gerelateerd aan het verkeer, ver voor het luchtverkeer ... maar het wordt anders ervaren.

(Gegevens 2021)

Meer dan 3 op de 10 inwoners leefden in een omgeving met veel lawaai van wegverkeer in 2021 (vergeleken met meer dan 6 op de 10 in 2016) als gevolg van de invoering van de 30 km/u-zone en de COVID-gerelateerde gezondheidscrisis.

's Nachts werd de slaap van **3 op de 10 Brusselaars** mogelijk verstoord door het lawaai van het wegverkeer in 2021 (in tegenstelling tot meer dan 7 op de 10 in 2016).

Lawaai van vliegtuigen verstoort de slaap van **4 op de 10 Brusselaars** (in tegenstelling tot 1 op de 10 in 2016), met een luchtverkeer dat nog vertraagd was door de gezondheidscrisis.

Waar vindt u rust?

Sommige mensen in Brussel hebben het geluk in een **rustige omgeving te wonen**, in buurten waar het gemiddelde geluidsniveau geen grote overlast veroorzaakt. De impact van het transport en economische, commerciële en recreatieve activiteiten is daar beperkt.

Anderen moeten dan weer de **'rust gaan opzoeken'** door zich te verplaatsen naar de openbare plaatsen en groene ruimten. Helaas zijn deze gebieden zeldzaam in het centrum en in de eerste kroon, en zijn ze ook niet altijd even rustig ...

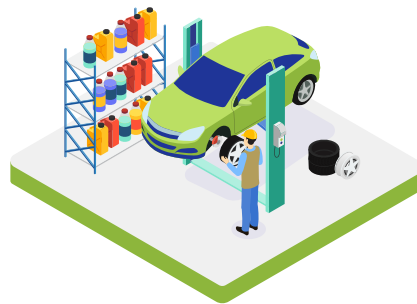
Bodemverontreiniging

Bodemverontreiniging (en grondwaterverontreiniging) vindt haar oorsprong in de verstedelijking en het industriële verleden van het Brusselse grondgebied. Deze vervuiling houdt een risico in voor de menselijke gezondheid en voor de ecosystemen.

De meest voorkomende 'risicoactiviteiten' zijn:

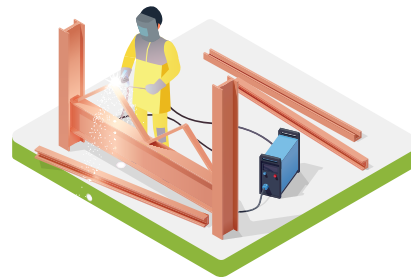
De opslag van ontvlambare vloeistoffen en stookolietanks

Onderhoudswerkplaatsen voor motorvoertuigen en verfspuitcabines

Opslagplaatsen van gevaarlijke afvalstoffen

Metaalbewerking

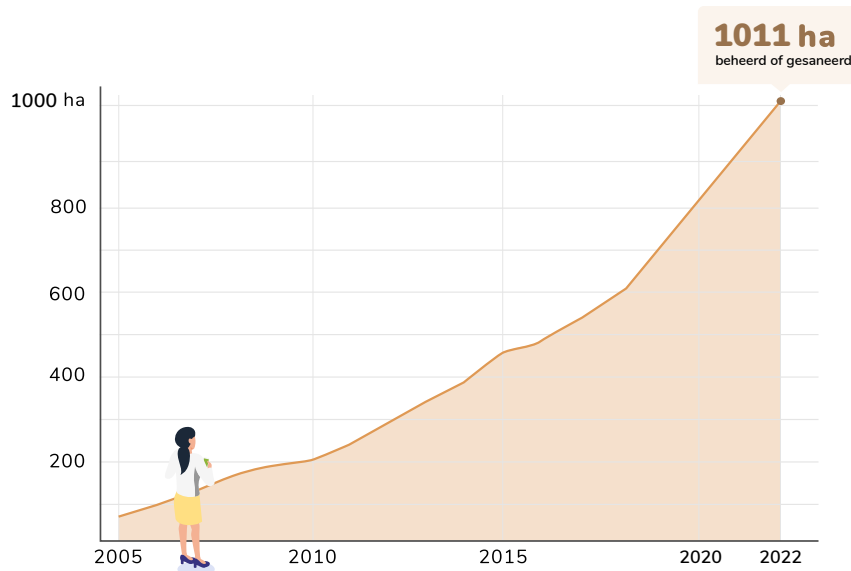
Opslagplaatsen voor gevaarlijke producten

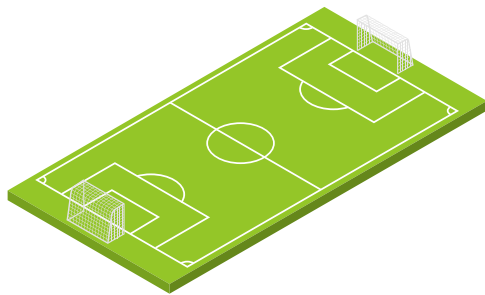
Sanering van verontreinigde bodems

Tussen 2005 en 2022 werd 1011 ha grond opnieuw beschikbaar gemaakt voor de ontwikkeling van economische, residentiële of recreatieve activiteiten.

Cumulatieve oppervlakte behandelde grond

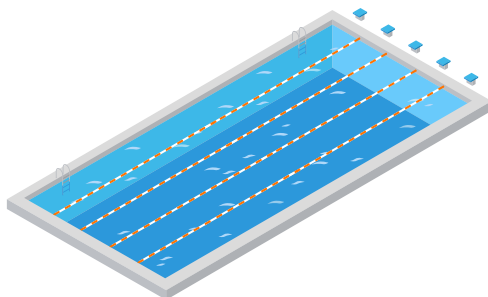

De uitgevoerde sanerings- en risicobeheersmaatregelen omvatten de behandeling van:

17,5 miljoen m³

verontreinigde grond, d.w.z. bijna 2.500 voetbalvelden (FIFA) van 1 meter dik

6,7 miljoen m³

vervuild water, d.w.z. 2.700 olympische zwembaden

Vind hier de geanimeerde versie terug
<https://standvanzaken.leefmilieu.brussels/nl/>

Ontdek meer statistieken
<https://leefmilieu.brussels/burgers/tools-en-data/het-milieu-stand-van-zaken>

02 775 75 75 · LEEFMILIEU.BRUSSELS